

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в НБУ

От доц. д-р Константин Христов Пудин, Университет за национално и световно стопанство, катедра „Национална и регионална сигурност“, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност Икономика и управление (Мениджмънт на отбраната и сигурността, основи на политиката за сигурност) за придобиване на научната степен „доктор“ по професионално направление 9.1 Национална сигурност, научна специалност Организация и управление извън сферата на материалното производство (Стратегии и политики на сигурност), с кандидат Теодора Кирилова Личева.

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Значимостта на изследвания проблем, а именно гарантирането на информационната сигурност в организациите в сферата на държавното управление чрез прилагането на блокчейн технологии, в научно и научно-приложно отношение е безспорна. Ежедневно в света се наблюдават хиляди опити за нерегламентиран достъп до данни, които се създават, обработват и съхраняват в административни структури. България не прави изключение.

Очевидно е, че негативните последствия от това не са само финансови загуби. Става въпрос и за морални щети, водещи, като цяло, до намаляване на доверието на гражданите в организациите от сферата на държавното управление. Тези обстоятелства имат и силен негативен имиджов ефект върху чуждестранните партньори.

Всичко това прави приоритетно търсенето на решения за повишаване на информационната сигурност. Логично, то определя и съчетаването на потребностите на практиката и усилията в изследователската и развойна сфера.

Друго доказателство за актуалността на темата е приложената информация от дисертанта. От фиг. 54, с. 165, е видно, че броят на академичните публикации в световен план, посветени на блокчейн технологиите, в периода 2010-2019 г. (предполагам, че тази тенденция се запазва и след това) се увеличават. През 2012 г. те са 0 бр., през 2013 са 3 бр., а през 2019 г. са вече 2793 бр. публикации. Всичко това говори за нарастваща значимост и актуалност на тематиката.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

Целта и задачите на изследването в дисертационния труд стават ясни в контекста на изложението във въвеждащата част. За тяхното изясняване допринасят коректно

дефинираните обект и предмет на изследване, а също изследователската теза, които са представени в автореферата.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Основен подход е системният подход, а основният метод, който е приложен е сравнително-аналитичният и неговата разновидност - идентификация и анализ на добри практики. Считаю, че дисертантът е избрал и приложил подходящи методи, имайки предвид цялостния замисъл на изследването, чрез които са изпълнени задачите и е постигната крайната цел. Мисля, че е било възможно същността на тези методи да бъде представена малко по-подробно в отделна част от изложението на дисертационния труд.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка).

В изследването, представено в дисертацията, има приносни моменти, които е могло да бъдат декларираны доста по-ясно. От това дисертационният труд би спечелил още повече. Като примерни приноси могат да бъдат посочени:

- Изяснена същността и приложението на блокчейн технологиите, като са идентифицирани техните силни и слаби страни („плюсове и минуси“), като това е направено чрез прилагането на подбрани изследователски инструментариум;
- Идентифицирани са добри практики при прилагането на блокчейн технологиите в административните структури на отделни държави, в т.ч. от Европа, Северна Америка и Азия;
- Направени са предложения към конкретни адресати, част от органите на държавно управление, за внедряване на блокчейн технологиите и др.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

На с. 40-41 от автореферата дисертант Теодора Личева е посочила впечатляващите 11 самостоятелни публикации (в началото на автореферата са посочени 9), в т.ч. 2 монографии на български език и 9 самостоятелни статии, в т.ч. 1 статия на английски език по темата на дисертационния труд. Всички те отразяват различни аспекти от изследователската работа на авторката по темата за блокчейн сигурността в периода на обучението ѝ в ОНС „доктор“ към департамент „Национална и международна сигурност“ на НБУ.

6. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

В предоставените ми материали за изготвяне на настоящото становище не е посочено дали има цитиране на публикациите на дисертант Теодора Личева от други автори. Няма информация и за отзиви в научния печат.

7. Мнения, препоръки и бележки.

От дисертационния труд и автореферата, който коректно го представя в систематизиран и съкратен вариант, оставам с положително впечатление за работата на дисертанта, когото лично не познавам. Прави впечатление отличното познаване на материята, задълбочеността по отношение на изследвания проблем, лекотата при боравеното с проучените източници на информация, общо 86 бр., в т.ч. на български, руски, английски и китайски език. Трябва да бъде изтъкнат и ясният стил на изложение, който улеснява възприемането на представените идеи.

Считам, че в бъдещата си изследователска работа дисертантът би могъл да ползва и други изследователски методи. Например анкетно проучване или интервю с експерти, което би придало допълнителна научна тежест.

На с. 78-79 е заявено: „Всъщност внедряване на блокчейн в институциите в България може да се приеме като последен етап на дигитализацията, като сътрудничество между администрацията и гражданите, повишаващ доверието механизъм за сигурност както на информационно, гражданско и национално ниво.“ Във връзка с това виждане на дисертанта си позволявам да задам и следните въпроси: Какви са Вашите наблюдения относно степента на внедряване на блокчейн технологиите в държавната администрация в България? Как върви този процес? Какви са основните предизвикателства пред него?

8. Заключение с ясно формулирана положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Няма съмнение, че дисертационният труд представя добросъвестно проведено, оригинално и задълбочено изследване на един изключително актуален и важен проблем на сигурността в нейното информационно измерение и конкретно информационната сигурност в държавната администрация. Дисертацията притежава заявените от дисертанта научно-приложни приноси. Тя отговаря на нормативните изисквания за придобиване на ОНС „доктор“, зададени в ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане, а също и разпоредбите на НБУ. Оценявам високо постигнатите резултати в дисертационния труд, които ми дават основание да дам своята положителна оценка и да гласувам „за“ за присъждането на ОНС „доктор“ на дисертант Теодора Кирилова Личева в професионално

направление 9.1 „Национална сигурност”, научна специалност „Стратегии и политики на сигурност”.

Дата: 25.03.2024 г.

Подпис:.....
/доц. д-р Константин Пудин/